

Palkkatilasto

Tuntipalkkatilasto
4. neljännekseltä 2010

Elinkeinoelämän keskusliitto

Palkkatilasto

Tuntipalkkatilasto 4. neljännekseltä 2010

Sisältö

- 5 Tiivistelmä
- 6 Palkat nousivat teollisuuden työntekijöillä
vajaat kaksi prosenttia
- 8 Keskimääräinen tuntiansio teollisuuden työntekijöillä
15,70 euroa
- 10 Liite:
Keskiansiot ja ansiokehitys sopimusaloittain
4. neljännekseltä 2009–2010

Tiivistelmä

Säännöllisen työajan tuntiansiot nousivat teollisuuden työntekijöillä vuoden 2009 neljänneltä neljännekseltä vuoden 2010 neljännelle neljännekselle keskimäärin 1,8 prosenttia. Noususta keskimäärin 1,3 prosenttiyksikköä aiheutui sopimuskorotuksista.

Ansiokehitys vaihteli toimialoittain. Siihen vaikuttivat eniten sopimuskorotusten ajoittuminen eri ajankohtiin sekä henkilöstörakenteessa tapahtuneet muutokset. Säännöllisen työajan ansiot kohosivat rakennusalojen työntekijöillä saman verran kuin teollisuudessa eli 1,8 prosenttia.

Teollisuuden työntekijän keskiansio oli vuoden 2010 neljännellä neljänneksellä 15,70 euroa tunnissa. Rakentamisessa työntekijöiden keskiansio oli vastaavana ajankohtana 16,40 euroa tunnissa.

Elinkeinoelämän keskusliiton tuntipalkkatilastoa varten kerättiin tiedot noin 200 000:sta EK:n jäsenyrityksissä työskentelevästä henkilöstä. Tuntipalkkatilastoon kuuluvat teollisuuden ja rakentamisen työntekijät sekä eräiden kuljetus- ja palvelualojen työntekijät. Tuntipalkkatilaston lisäksi EK tuottaa vuosittain kuukausipalkkatilaston lokakuulta, johon sisältyy tiedot noin 500 000 henkilön palkoista.

Palkat nousivat teollisuuden työntekijöillä vajaat kaksi prosenttia

Säännöllisen työajan tuntiansiot nousivat teollisuuden työntekijöillä keskimäärin 1,8 prosenttia vuoden 2009 neljänneltä neljännekseltä vuoden 2010 neljännelle neljännekselle. Rakennusalojen työntekijöiden ansiot nousivat vastaavalla ajanjaksolla saman verran kuin teollisuudessa. Sopimuskorotusten osuus ansioiden muutoksesta oli teollisuudessa 1,3 prosenttiyksikköä ja rakentamisessa 1,1 prosenttiyksikköä. Luvut ovat Elinkeinoelämän keskusliiton tuntipalkkatilastosta, jota varten kerättiin tiedot noin 200 000:sta yksityisen sektorin palkansaajasta.

Palkankorotusten taso ja ajankohta vaihtelivat ajoittain

Ansiokehitykseen vaikuttivat eniten työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset. Sopimuskorotuksiin on luettu sekä yleiskorotuksina että paikallisesti sovittuina korotuksina maksetut korotukset. Teollisuuden työntekijöillä 1,8 prosentin ansioiden noususta 1,3 prosenttiyksikköä aiheutui sopimuskorotuksista. Muu osa ansioiden noususta eli 0,5 prosenttiyksikköä aiheutui yrityskohtaisista palkankorotuksista ja rakennemuutoksista.

Teollisuuden aloista ripeintä ansiokehitys oli saha- ja levyteollisuudessa, jossa ansiot nousivat keskimäärin 4,3 prosenttia. Suurimmalla teollisuuden sopimusosalalla, teknologiateollisuudessa, ansiot nousivat keskimäärin 2,6 prosenttia sopimuskorotuksen ollessa 1,7 prosenttia.

Rakennusalojen työntekijöillä ansiot nousivat keskimäärin 1,8 prosenttia vuoden 2009 4. neljännekseltä vuoden 2010 4. neljännekselle sopimuskorotuksen ollessa keskimäärin 1,1 prosenttia. Talonrakennusalalla ansiokehitys oli 1,5 prosenttia ja maa- ja vesirakennusalalla 3,3 prosenttia. Talotekniikka-alalla ansiokehitys jäi rakennemuutoksista johtuen lievästi negatiiviseksi.

Autoliikenteen työntekijöillä ansiot nousivat 1,5 prosenttia eli hieman sopimuskorotusta enemmän. Kiinteistöpalvelualan siivoojilla ansiokehitys jäi 0,7 prosenttiin, mitä selittää alan henkilöstön voimakas vaihtuvuus.

Työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten suuruudessa ja niiden ajoittumisessa oli varsin runsaasti eroavuuksia eri alojen välillä. Tämä vaikuttaa luonnollisesti myös ansiokehityksen eroihin ja tekee ansiokehityksen vertailun eri alojen välillä hankalaksi.

Palkkarakenteen muutokset vaikuttivat ansiokehitykseen

Yksityinen sektori alkoi toipua taantumasta vuoden 2010 aikana, mikä vaikutti palkkojen rakenteeseen ja sitä kautta ansiokehitykseen. Varsinkin teollisuudessa vuorotyön sekä yli- ja sunnuntaityön osuus kasvoi, mikä nopeutti ansiokehitystä. Teollisuuden työntekijöillä aika-, urakka- ja palkkiotyön ansio nousi keskimäärin 1,3 prosenttia, mutta vuorolisät sisältävä säännöllisen työajan ansio nousi 1,8 prosenttia ja yli- ja sunnuntaityökorotukset sisältävä tehdyn työajan ansio peräti 3,2 prosenttia.

Myös rakentamisessa noususuhdanne vaikutti palkanmuodostukseen, kun urakkatyön osuus koko työajasta kasvoi ja aikatyön osuus vastaavasti laski. Tämä nopeutti ansiokehitystä urakkatyön ollessa aikatyötä korkeammin palkattua.

Ansiokehitystä mitataan säännöllisen työajan ansioista

Palkansaajien ansioiden kehittymistä mitataan yleisimmin säännölliseltä työajalta maksettujen palkkojen kehityksen mukaan. Säännöllisen työajan ansioon ei lueta esimerkiksi yli- tai sunnuntaityöstä maksettuja korotuksia eikä tulospalkkioita. Tuntipalkkaisten työntekijöiden neljännesvuositilastossa seurataan lisäksi aika-, urakka- ja palkkiotyön ansioita (perusansiota) sekä tehdyn työajan ansioita (jotka sisältävät yli- ja sunnuntaityökorotukset) tehtyä työtuntia kohti laskettuna.

Tuntipalkkatilastossa eivät ole mukana oppilaat, harjoittelijat ja nuoret työntekijät.

Rakennemuutosten vaikutuksesta ansiokehitys saattaa joskus jäädä sopimuskorotusta matalammaksi tai jopa negatiiviseksi, vaikka yksilötasolla palkat olisivatkin nousseet normaalisti. Tilastoituun ansiokehitykseen saattavat vaikuttaa myös tekniset muutokset tilastoinnissa. Esimerkkejä aloista, joilla rakennemuutokset vaikuttivat voimakkaasti ansiokehitykseen vuonna 2010, ovat muun muassa tekstiili- ja vaatetusteollisuus sekä talotekniikka-ala.

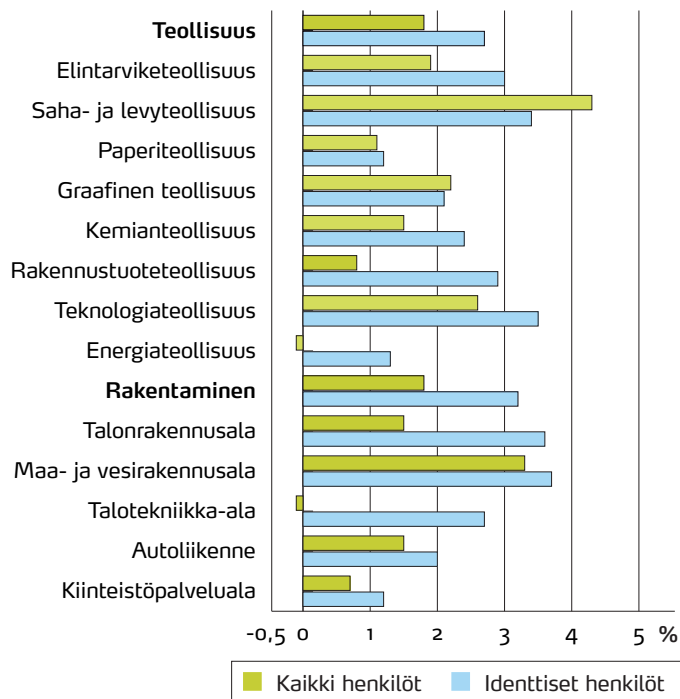
Identtisten henkilöiden ansioiden nousu oli ripeää

Henkilöstön vaihtuvuuden vaikutus ansiokehitykseen voidaan eliminoida seuraamalla identtisten henkilöiden ansioiden muutosta. Identtisten henkilöiden eli sekä vuonna 2009 että vuonna 2010 tilastossa mukana olleiden henkilöiden ansiot nousivat yleensä selvästi nopeammin kuin kaikkien henkilöiden keskiansio. Identtisillä henkilöillä ansioiden nousu oli useimmilla aloilla kahden ja neljän prosentin välillä.

Teollisuuden työntekijöillä identtisten henkilöiden ansiokehitys oli 2,7 prosenttia. Esimerkiksi teknologiateollisuudessa identtisten ansiot nousivat 3,5 prosenttia ja paperiteollisuudessa 1,2 prosenttia. Rakentamisessa identtisten ansiokehitys oli tarkastelujaksolla 3,2 prosenttia ja autoliikenteessä 2,0 prosenttia.

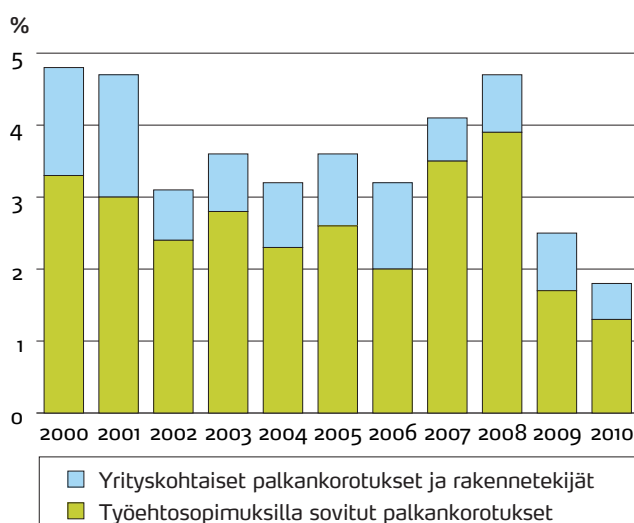
Työntekijöiden ansiokehitys erällä EK:n aloilla

Säännöllisen työajan ansioiden muutos,
4. neljännes 2009–4. neljännes 2010, %

Teollisuuden työntekijöiden ansiokehitys 2000-2010

Säännöllisen työajan ansioiden muutos,
4. neljännes–4. neljännes, %

Keskimääräinen tuntiansio teollisuuden työntekijöillä 15,70 euroa

Teollisuuden työntekijöiden säännöllisen työajan tuntiansio oli vuoden 2010 neljännellä neljänneksellä keskimäärin 15,70 euroa. Rakentamisessa työntekijöiden tuntiansio oli keskimäärin 16,40 euroa ja autoliikenteessä 14,51 euroa. Tulospalkkioita maksettiin teollisuudessa lähes 40 prosentille kaikista työntekijöistä.

Paperiteollisuus edelleen teollisuuden palkkajohtaja

Teollisuuden suurimmalla sopimus- alalla, teknologiateollisuudessa, työntekijöiden säännöllisen työajan keskiansio oli 15,90 euroa tunnissa. Korkein keskiansio oli paperiteollisuuden työntekijöillä, jotka ansaitsivat keskimäärin 17,52 euroa tunnissa. Elintarviketeollisuudessa työntekijöiden keskiansio oli 15,46 euroa ja kemianteollisuudessa 15,56 euroa tunnissa. Noin kaksi kolmasosaa teollisuuden tehdyistä työtunneista oli aikatyötä vuoden 2010 neljännellä neljänneksellä. Urakkatyön osuus oli noin

yhdeksän prosenttia ja palkkiotyön osuus noin 26 prosenttia. Ylityön osuus oli teollisuudessa kolme prosenttia ja sunnuntaityön osuus neljä prosenttia kokonaistyöajasta.

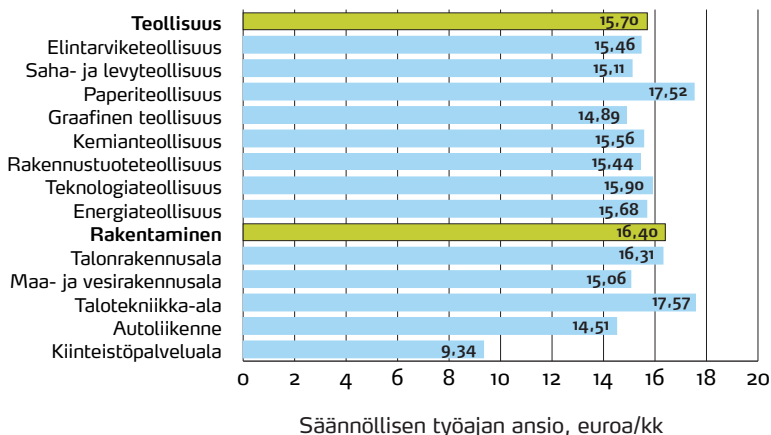
Talotekniikassa rakennusalojen korkeimmat keskiansiot

Rakennusalojen työntekijöillä säännöllisen työajan tuntiansiot olivat vuoden 2010 neljännellä neljänneksellä keskimäärin korkeammat kuin teollisuudessa. Rakentamisessa korkein keskiansio oli talotekniikka-alan työntekijöillä eli

sähkö- ja putkiasentajilla, 17,57 euroa tunnissa. Talonrakennusalalla keskiansio oli 16,31 euroa ja maa- ja vesirakennusalalla 15,06 euroa tunnissa. Rakentamisessa urakkatyön osuus oli selvästi suurempi kuin teollisuudessa, noin neljäsosa kokonaistyöajasta. Ylityön osuus oli teollisuuden tapaan kolme prosenttia kokonaistyöajasta, mutta sunnuntaityön osuus jäi alle puoleen prosenttiin.

Autoliikenteen työntekijöillä säännöllisen työajan keskiansio oli 14,51 euroa tunnissa. Tuntipalkkatilaston suurimmalla ammattiryhmällä, kiinteistöpalvelualan siivoojilla, keskiansio oli 9,34 euroa tunnissa.

Työntekijöiden keskiansioita erällä EK:n sopimusaloilla
Säännöllisen työajan tuntiansio 4. neljänneksellä 2010, euroa/tunti

Tulospalkkioita sai reilu kolmannes teollisuuden työntekijöistä

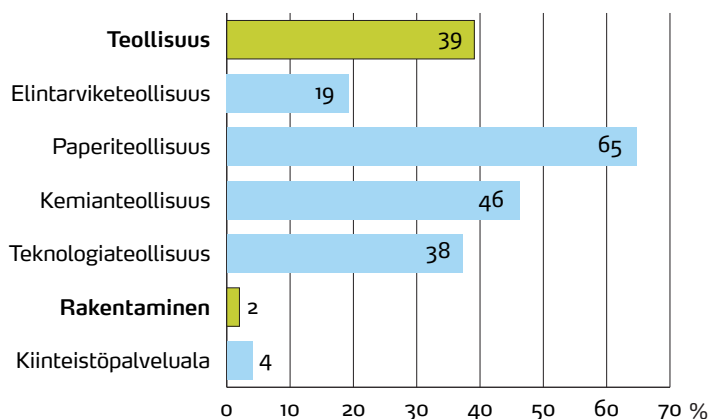
Tulospalkkioita maksettiin teollisuudessa 39 prosentille työntekijöistä vuonna 2010. Yleisimmin tulospalkkioita maksettiin paperiteollisuudessa, jossa niitä sai kaksi kolmasosaa työntekijöistä. Muilla tuntipalkka-aloilla kuin teollisuuden työntekijöillä tulospalkkiot ovat suhteellisen harvinaisia: esimerkiksi rakentamisessa tulospalkkioita sai kaksi prosenttia työntekijöistä vuonna 2010.

Tulospalkkioiden osuus kokonaisansioista oli teollisuuden kaikilla työntekijöillä keskimäärin 1,4 prosenttia vuonna 2010. Tulospalkkioiden osuus kokonaisansioista niitä saaneilla oli teollisuudessa keskimäärin 3,2 prosenttia.

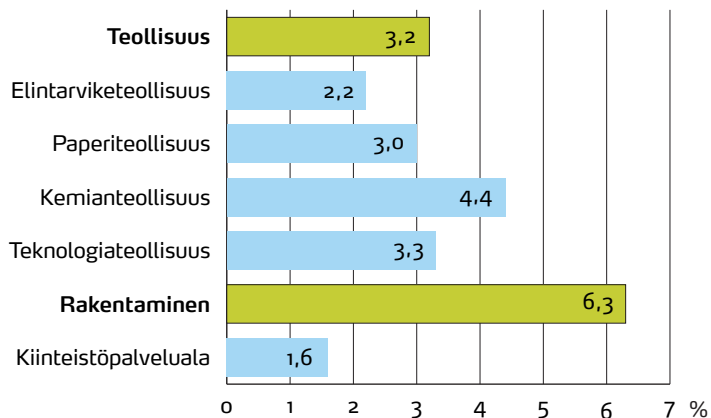
Alakohtaiset keskiansiot tilastoliitteessä

EK:n sopimuslakohtaiset palkkatilastot neljänneltä neljännekseltä 2010 löytyvät tämän julkaisun tilastoliitteestä. Taulukossa esitetään henkilöiden lukumäärät, keskiansiot sekä ansioiden muutokset sopimusaloittain luokiteltuna.

Tulospalkkioita saaneiden osuus työntekijöistä eräillä aloilla vuonna 2010

Tulospalkkioiden osuus työntekijöiden kokonaisansioista eräillä aloilla vuonna 2010
Osuus laskennallisesta vuosiansiosta tulospalkkioita saaneilla

Keskiansiot ja ansiokehitys sopimusaloittain 4. neljännekseltä 2009–2010

Sopimusala	Työntekijöiden lukumäärät (kaikki, muutos, identtiset)			Perusansio (aika-, urakka- ja palkkiotyön ansio)			Säännöllisen työajan ansio			Tehdyn työajan ansio		
	senttiä/ tunti											
	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	Ident- tiset (*)	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	ID %	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	ID %	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	ID %
TEOLLISUUS	110 331 107 438	-2,6	92 158	1399 1418	1,3	2,1	1541 1570	1,8	2,7	1631 1683	3,2	4,2
Elintarviketeollisuus	10 837 10 977	1,3	8 865	1363 1384	1,5	2,8	1518 1546	1,9	3,0	1561 1605	2,8	3,7
Peruselintarviketeollisuus	4 074 4 511	10,7	3 295	1261 1269	0,6	2,5	1443 1460	1,2	3,0	1497 1533	2,4	3,9
Lihanjalostusteollisuus	5 694 5 522	-3,0	4 713	1429 1464	2,5	3,0	1556 1598	2,7	3,2	1580 1632	3,3	3,6
Panimoteollisuus	1 069 944	-11,7	857	1403 1481	5,5	4,8	1600 1669	4,3	3,3	1705 1801	5,6	4,4
TeVaNaKe-teollisuus	3 316 2 704	-18,5	2 363	1163 1131	-2,7	3,0	1230 1185	-3,7	2,9	1270 1228	-3,3	4,4
Tekstiili- ja vaatetusteollisuus	2 473 1 943	-21,4	1 728	1187 1143	-3,8	3,0	1269 1210	-4,6	3,0	1320 1267	-4,0	4,8
Nahka- ja kenkäteollisuus	843 761	-9,7	635	1078 1100	2,0	3,3	1099 1118	1,7	3,7	1101 1125	2,2	4,1
Saha- ja levyteollisuus	6 039 6 136	1,6	5 006	1298 1363	5,0	3,4	1449 1511	4,3	3,4	1492 1583	6,1	5,3
Paperiteollisuus	13 806 13 517	-2,1	12 482	1612 1626	0,9	1,0	1734 1752	1,1	1,2	1956 1986	1,5	1,6
Puusepänteollisuus	2 286 2 396	4,8	1 946	1228 1229	0,1	1,6	1295 1300	0,4	2,5	1308 1329	1,6	3,7
Graafinen teollisuus	4 921 4 452	-9,5	3 899	1306 1337	2,4	2,3	1458 1489	2,2	2,1	1535 1590	3,6	3,4
Kemianteollisuus	9 702 9 617	-0,9	8 353	1391 1409	1,3	2,1	1533 1556	1,5	2,4	1713 1757	2,6	4,0
Öljy-, kaasu- ja petrokemian teollisuus	1 617 1 519	-6,1	1 448	1548 1558	0,6	1,7	1803 1845	2,3	2,9	2135 2210	3,5	4,1
Kemian perusteollisuus	2 755 2 729	-0,9	2 363	1549 1584	2,3	3,0	1687 1734	2,8	3,7	1992 2056	3,2	5,3
Muovi- ja kemian tuoteteollisuus	5 330 5 369	0,7	4 542	1259 1277	1,4	1,8	1366 1382	1,2	1,8	1432 1472	2,8	3,5
Kumiteollisuus	1 285 1 318	2,6	1 106	1417 1473	3,9	5,2	1554 1607	3,5	5,0	1581 1744	10,3	11,9
Lasikeraaminen teollisuus	2 247 2 398	6,7	1 932	1357 1354	-0,2	2,3	1534 1534	0,0	3,0	1596 1624	1,8	4,9

*) Identtiset henkilöt kuuluvat tilastoon kahtena peräkkäisenä tilastointiajankohtana. Ansioiden muutos identtisillä on sarakkeessa ID

Keskiansiot ja ansiokehitys sopimusaloin 4. neljännekseltä 2009–2010

Sopimusala	Työntekijöiden lukumäärät (kaikki, muutos, identtiset)			Perusansio (aika-, urakka- ja palkkiotyön ansio)			Säännöllisen työajan ansio			Tehdyn työajan ansio		
	senttiä/ tunti											
	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	Ident- tiset (*)	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	ID %	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	ID %	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	ID %
Rakennustuoteteollisuus	4 427 4 640	4,8	3 807	1442 1451	0,6	2,2	1532 1544	0,8	2,9	1577 1614	2,3	4,6
Rakennusaineteollisuus	1 516 1 809	19,3	1 662	1471 1494	1,6	1,9	1668 1664	-0,2	2,6	1733 1758	1,4	5,0
Tiiliteollisuus	129 143	10,9	120	1335 1346	0,8	0,2	1402 1394	-0,6	-0,8	1440 1441	0,1	0,4
Kalkki- ja sementtiteollisuus	402 410	2,0	380	1351 1386	2,6	3,4	1592 1643	3,2	4,9	1687 1792	6,2	7,9
Muu rakennusaineteollisuus	985 1 256	27,5	1 162	1542 1546	0,3	1,6	1739 1701	-2,2	1,9	1795 1782	-0,7	4,2
Betoniteollisuus	2 291 2 628	14,7	1 969	1409 1420	0,8	2,6	1444 1466	1,5	3,5	1485 1521	2,4	4,5
Kivenjalostusteollisuus	620 203	-67,3	176	1506 1487	-1,2	0,2	1551 1537	-0,9	-0,1	1565 1596	2,0	1,5
Teknologiaeteollisuus (1)	45 056 42 919	-4,7	36 987	1385 1405	1,4	2,4	1550 1590	2,6	3,5	1612 1687	4,6	5,4
Muu teollisuus												
Pahvi- ja paperituoteteollisuus	382 384	0,5	312	1283 1280	-0,3	0,1	1361 1361	0,1	0,4	1379 1386	0,5	0,8
Veneenrakennusteollisuus	562 624	11,0	461	1446 1432	-1,0	-0,4	1447 1435	-0,9	-0,5	1460 1453	-0,5	0,0
Jalometalliteollisuus	197 204	3,6	179	1315 1317	0,2	1,8	1423 1423	0,0	1,4	1426 1467	2,9	4,3
Energiateollisuus	4 314 4 248	-1,5	3 724	1524 1525	0,0	1,3	1569 1568	-0,1	1,3	1670 1682	0,7	2,0

*) Identtiset henkilöt kuuluvat tilastoon kahtena peräkkäisenä tilastointiajankohtana. Ansioiden muutos identtisillä on sarakkeessa ID

1) Ei sisällä malmikaivoksia ja -rikastamoja.

Keskiansiot ja ansiokehitys sopimusaloittain 4. neljännekseltä 2009–2010

Sopimusala	Työntekijöiden lukumäärät (kaikki, muutos, identtiset)			Perusansio (aika-, urakka- ja palkkiotyön ansio)			Säännöllisen työajan ansio			Tehdyn työajan ansio		
	senttiä/ tunti											
	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	Ident- tiset (*)	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	ID %	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	ID %	4 / 2009 4 / 2010	Muu- tos %	ID %
RAKENTAMINEN	24 637 27 851	13,0	16 296	1598 1628	1,8	3,3	1611 1640	1,8	3,2	1643 1677	2,0	3,4
Talonrakennusala	10 579 11 957	13,0	6 351	1607 1631	1,5	3,6	1607 1631	1,5	3,6	1624 1651	1,7	3,6
Maa- ja vesirakennusala	4 070 4 480	10,1	2 657	1442 1485	2,9	3,5	1458 1506	3,3	3,7	1511 1580	4,6	4,9
Talotekniikka-ala	4 854 6 410	32,1	3 845	1727 1733	0,3	3,0	1759 1757	-0,1	2,7	1783 1783	0,0	2,6
Sähköasennusala	2 253 3 370	49,6	1 762	1731 1731	0,0	3,0	1771 1757	-0,8	2,4	1803 1785	-1,0	2,0
Putkiasennusala	2 601 3 040	16,9	2 083	1724 1734	0,6	3,1	1750 1758	0,5	3,0	1767 1781	0,8	3,1
Rakennusten ja rakennelmien viimeistely	1 606 1 589	-1,1	913	1577 1564	-0,8	1,3	1583 1571	-0,8	1,1	1613 1602	-0,7	1,6
Lattianpäällystysala	155 248	60,0	126	1769 1847	4,4	3,7	1769 1849	4,5	3,7	1773 1853	4,5	3,7
Maalausala	1 451 1 341	-7,6	787	1551 1509	-2,7	1,0	1558 1516	-2,7	0,8	1592 1552	-2,5	1,4
Rakennuspelti- ja teollisuuseristysala	624 591	-5,3	457	1293 1346	4,1	2,3	1340 1400	4,5	3,3	1360 1426	4,9	3,6
Vedeneristys- ja tienpäällystysala	2 904 2 824	-2,8	2 073	1654 1678	1,4	2,5	1663 1687	1,5	2,5	1754 1778	1,4	2,5
Vedeneristysala	966 968	0,2	725	1706 1706	0,0	1,8	1712 1712	0,0	1,8	1714 1715	0,1	1,8
Tienpäällystysala	1 938 1 856	-4,2	1 348	1629 1660	1,9	2,5	1639 1671	2,0	2,5	1773 1819	2,6	3,1
KULJETUS JA VARASTOINTI												
Autoliikenne	11 358 11 841	4,3	9 466	1334 1352	1,4	1,8	1429 1451	1,5	2,0	1520 1551	2,0	2,5
Viestinvälitys- ja logistiikka-ala	18 264 18 091	-0,9	14 672	1186 1205	1,6	2,5	1270 1253	-1,3	-0,4	1299 1276	-1,7	-0,9
PALVELUT												
Autonrengasala	866 1 055	21,8	456	1154 1192	3,2	3,1	1173 1210	3,1	3,4	1198 1249	4,3	4,5
Televiestintä (2)	2 340 1 849	-21,0	1 565	1609 1568	-2,5	1,8	1636 1601	-2,1	1,9	1696 1682	-0,8	2,7
Kiinteistöpalveluala	17 034 17 435	2,4	11 293	870 878	1,0	1,0	928 934	0,7	1,2	959 969	1,0	1,5
Työkeskukset	255 255	0,0	188	815 843	3,4	2,7	818 858	5,0	4,7	824 863	4,7	4,6
Tekstiilihuoltoala	594 741	24,7	482	1060 1058	-0,2	1,9	1094 1113	1,7	3,1	1118 1141	2,1	3,0

*) Identtiset henkilöt kuuluvat tilastoon kahtena peräkkäisenä tilastointijakohtana. Ansioiden muutos identtisillä on sarakkeessa ID

2) Televiestintä sisältää tieto- ja verkostoteknologia-alan.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 ▪ Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja:

Mikko Mankki
Puhelin 09 4202 3327
mikko.mankki@ek.fi

Ulkoasu ja valokuva: Ulla Nurminen, EK

Huhtikuu 2011